

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1921 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående vissa pensioner och understöd från allmänna indragningsstaten.

I en till riksdagen avlåten den 4 mars 1921 dagtecknad proposition nr 142 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

1:o) I punkt 1 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att änkefru *Anna Catharina Palander af Vega* född Grischotti, må från ingången av år 1921, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, uppbära ett årligt anslag av 2,000 kronor från allmänna indragningsstaten att utgå oberoende av den änkepension, hon åtnjuter efter sin make.

*Ang.
årligt anslag
åt änkefru
Anna
Catharina
Palander af
Vega.*

I fråga om utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

2:o) I punkt 2 av förevarande proposition hemställles, att riksdagen må medgiva, att framlidne f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professor Alfred Gabriel Nathorsts änka *Amy Rafaela Nathorst*, född Windahl, må från och med den 1 februari 1921 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,400 kronor.

*Ang.
pension åt
f. d. intenden-
ten vid natur-
historiska riks-
museet A. G.
Nathorsts
änka.*

Av utredningen i ärendet framgår, bland annat, att professor Nathorst, som år 1884 antagits till intendent vid naturhistoriska riksmuseet och den 20 januari 1921 avlidit, vid den tidpunkt år 1908, då rätt och skyldighet bereddes intendenten vid museet till inträde i civilstatens änke- och pupillkassa, redan var över 57 år gammal och av ekonomiska skäl ej kunde åtaga sig de dryga retroaktivavgifter, som för honom voro förbundna med inträde i kassan. Av handlingarna framgår vidare, att hans änka är född den 4 juli 1858 och lever i små omständigheter.

Beträffande utredningen i övrigt tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Då professor Nathorst vid sin död icke var delägare i civilstatens änke- och pupillkassa, är hans änka icke lagligen berättigad att erhålla pension. Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna finner utskottet emellertid billigt, att hon beredes något understöd för sitt uppehälle. Vid det förhållandet, att Nathorst icke erlagt några avgifter för änkepensionering, har pensionsbeloppet ansetts böra begränsas till 1,000 kronor.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förvarande framställning, må medgiva, att framlidne f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professor Alfred Gabriel Nathorsts änka Amy Rafaela Nathorst, född Windahl, må från och med den 1 februari 1921 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen kronor.

*Ang.
Pension åt
docenten vid
universitetet
i Uppsala
E. Petrini.*

3:o) I punkt 3 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att docenten i teoretisk filosofi vid universitetet i Uppsala *Edvard Petrini* må, sedan han uppnått 65 års ålder, från och med månaden näst efter den, under vilken entledigande från docenturen varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, bland annat, att Petrini den 30 september 1921 uppnår en levnadsålder av 65 år och då varit som docent anställd i 32 år. Därunder har han åtnjutit tjänstledighet två

terminer för utrikes resa som innehavare av riksstatens resestipendium och en termin för enskilda angelägenheter. Han har hitintills vid universitetet i Uppsala såsom docent givit propedeutiska kurser, vetenskapliga föreläsningsserier och seminarieövningsserier till ett antal av c:a 55 — däri inberäknade de offentliga föreläsningar, som han såsom innehavare av docentstipendium under 7 år givit. Han har haft förordnande att uppehålla professuren i teoretisk filosofi 2 gånger och den i praktisk filosofi 1 gång.

Statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet, har tillstyrkt framställning till riksdagen om beviljande av pension från allmänna indragningsstaten åt Petrini att utgå från och med månaden näst efter den, vari han efter uppnådd ålder av 65 år från tjänsten avginge. Vad pensionsbeloppet beträffade syntes det statskontoret, som om pensionen i betraktande av nuvarande beloppet av ett docentstipendium och Petrinis tjänstetid borde motsvara $\frac{2}{3}$ av 5,000 kronor med någon reduktion i anseende därtill, att pensionsavgift icke av honom erlagts och alltså bestämmas till 3,000 kronor årligen.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

»Petrini, som är född den 30 september 1856 och sålunda under år 1921 uppnår 65 års ålder, kallades till docent vid universitetet i Uppsala den 7 juni 1889. Han har av trycket utgivit åtskilliga skrifter. Petrinis förtjänster såsom vetenskapsman och lärare hava framhållits av Hägerström och Phalén. Särskilt med hänsyn till Petrinis förtjänster om undervisningen vid universitetet anser jag det skäligt och billigt, att han i likhet med ordinarie universitetslärare efter uppnådd akademisk pensionsålder kommer i åtnjutande av pension. I fråga om det pensionsbelopp, som bör utgå till Petrini, finner jag mig böra godtaga de beräkningsgrunder, som av statskontoret anförts för det av ämbetsverket föreslagna beloppet, 3,000 kronor.

När jag förordar beviljande av pension åt Petrini till nämnda belopp, anser jag mig böra erinra om att Kungl. Maj:t och riksdagen förut i likartade fall berett pension åt obefordrade docenter vid universiteten. Sålunda medgav senast 1911 års riksdag, att docenten i grekiska språket vid universitetet i Lund Sven Linde finge med samma bestämmelser som nu föreslagits i fråga om Petrini å allmänna indragningsstaten uppbära understöd till belopp av 1,500 kronor årligen. Skillnaden mellan detta understöd och den av mig i förevarande fall föreslagna pensionen är, såsom statskontoret antytt, med hänsyn till de belopp, varmed docentstipendierna för närvarande utgå, väl motiverad.»

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Såsom docent vid universitet är Petrini icke berättigad till erhållande av pension. Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som föreligga i detta fall, har emellertid även utskottet funnit billigt, att någon pension av statsmedel beredes Petrini. Vad beträffar pensionens belopp, torde detta, i betraktande av den jämförelsevis ringa tjänstgöringsskyldighet, som ålegat Petrini i hans egenskap av docent, och med hänsyn därtill, att han icke erlagt några pensionsavgifter enligt utskottets mening skäligen böra bestämmas till 2,500 kronor årligen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning, må medgiva, att docenten i teoretisk filosofi vid universitetet i Uppsala Edvard Petrini må, sedan han uppnått 65 års ålder, från och med månaden näst efter den, under vilken entledigande från docenturen varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av två tusen femhundra kronor.

*Ang.
Understöd åt
vaktmästar-
änkan Maria
Rosenqvist.*

4:o) I punkt 4 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att vaktmästaren vid patologiska institutionen vid universitetet i Lund Anders Rosenqvists änka *Maria Rosenqvist*, född Johansdotter, må från och med den 1 oktober 1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 200 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att änkan Rosenqvist är född den 29 januari 1854 samt att hennes man, som avlidit den 20 september 1920, alltsedan år 1887, då den nuvarande institutionsbyggnaden togs i bruk, varit anställd såsom ordinarie vaktmästare därstädes och, därest han levat till 1920 års slut skulle hava kvarstått i denna befattning. I ärendet har vidare upplysts, att änkan Rosenqvist tagit en verksam del i mannens arbete vid institutionen.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

På grund av vad i ärendet upplysts angående vaktmästaren Rosenqvists långvariga och väl vitsordade tjänstgöring vid patologiska institu-

tionen finner även utskottet billigt, att hans änka på ålderdomen beredes ett understöd av statsmedel. Vidkommande beloppet av detta har utskottet, med hänsyn till änkan Rosenqvists egen verksamhet i statens tjänst, ansett detsamma skäligen böra bestämmas till 300 kronor årligen.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förvarande framställning, må medgiva, att vaktmästaren vid patologiska institutionen vid universitetet i Lund Anders Rosenqvists änka Maria Rosenqvist, född Johansdotter, må från och med den 1 oktober 1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor.

5:o) I punkt 5 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att professorn vid farmaceutiska institutet *Thor Emanuel Ekecrantz* må från och med den dag, då han efter erhållet avsked kommer att tillträda honom författningsenligt tillkommande pension, därutöver, så länge nämnda pension till honom utgår, å allmänna indragningsstaten uppbära fyllnads- pension till sådant belopp, att pensionernas sammanlagda belopp uppgår till 4,300 kronor för år räknat.

Ang.
tilläggs-
pension för
professor T.
E. Ekecrantz.

Av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen framgår, bland annat, att Ekecrantz, som är född den 18 januari 1856 och således jämlikt gällande pensionslag varit skyldig att avgå från tjänsten den 18 januari 1921, men genom Kungl. Maj:ts beslut erhållit tillstånd att kvarstå i tjänst till den 15 september 1921, utnämnts till innehavare av professuren den 27 augusti 1904 och sålunda vid sin avgång kan räkna 18 tjänstår. Då enligt nyssberörda lag för erhållande av full pension med 5,000 kronor erfordras 25 tjänstår, skulle han vid avgången från befattningen endast vara berättigad till en pension av 3,600 kronor.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Såsom av det ovan anförda framgår, är Ekecrantz vid sin avgång från professuren endast berättigad till en pension av 3,600 kronor. På grund av vad i ärendet upplysts, har emellertid utskottet funnit sådana särskilda omständigheter föreligga, att utskottet, om än med tvekan, ansett sig böra förorda, att Ekecrantz beredes tilläggspension till sådant

Utskottet.

belopp, att den sammanlagda pensionen kommer att uppgå till det vid hans tillträde till tjänsten för densamma gällande högsta pensionsunderlaget eller 4,300 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Ang.
pension
åt städerskan
Anna Vilhel-
mina Hedberg.

6:o) I punkt 6 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att städerskan vid samskolan i Skellefteå *Anna Vilhelmina Hedberg* må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgår från sin anställning vid läroverket, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension till belopp av 300 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Ang.
pension åt
seminarie-
vaktmästaren
N. A. Nilsson.

7:o) Med biträdande av Kungl. Maj:ts därom i punkt 7 gjorda förslag får utskottet, under hänvisning till den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen i ärendet, hemställa,

att riksdagen må medgiva, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Skara Nils August Nilsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter utgången av år 1922 entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension å åttahundra kronor.

Ang.
pension åt
seminarievakt-
mästaren
Anna
Katarina
Österberg.

8:o) I punkt 8 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Linköping *Anna Katarina Österberg* må från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension å 400 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning
må av riksdagen bifallas.

9:o) I punkt 9 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att musikläraren och sjukvårdaren vid åkerbrukskolonien Hall *Otto Teodor Lövgren* må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin befattning, dock tidigast från och med den 1 juli 1921, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension å 1,200 kronor.

Ang.
pension åt
musikläraren
och sjukvårdaren
Otto Teodor Lövgren.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen.

Under erinran, att 1920 års riksdag beviljat pensioner åt två befattningshavare vid åkerbrukskolonien Hall och att pensionsbeloppen därvid beräknats efter enahanda grunder som här föreslagits, får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

10:o) I punkt 10 hemställles, att riksdagen må medgiva, att verk-mästaren vid tekniska elementarskolan i Malmö Nils Harald Björklunds änka *Amalia Lovisa Björklund*, född Lind, samt minderåriga barn *Nils Harald*, *Ingeborg Gudrun* och *Per Åke* må för tiden från och med den 1 augusti 1920 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 600 kronor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vart och ett av barnen med 120 kronor intill utgången av det år, varunder det uppnått 18 års ålder.

Ang.
understöd åt
verkmästaren
N. H. Björklunds änka
och barn.

Utskottet, som beträffande den i ämnet förebragta utredningen får hänvisa till propositionen, har på de i statsrådsprotokollet anförda skälen funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang.
pension åt
f. d. slöjd-
läraren
P. Mårtensson
Lindqvist.

11:o) I punkt 11 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att f. d. slöjdläraren vid tekniska läroverket i Malmö *Per Mårtensson Lindqvist* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträtt sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 300 kronor.

Under hänvisning till den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Ang.
pension åt
extra läraren
A. V. Essén.

12:o) I punkt 12 av propositionen hemställes, att riksdagen må medgiva, att extra läraren och kassaförvaltaren vid tekniska elementarskolan i Borås *Axel Victor Essén* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sina befattningar vid skolan, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,500 kronor.

Utskottet tillåter sig att i avseende å utredningen i ämnet hänvisa till statsrådsprotokollet.

På de i detsamma anförda skäl har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Ang.
pension åt
verkmästaren
L. E. Kjellström.

13:o) I punkt 13 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att verkmästaren och biträdande läraren vid tekniska elementarskolan i Norrköping *Lars Erik Kjellström* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin befattning vid skolan, dock tidigast från och med den 1 juli 1922, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 2,000 kronor.

I avseende å utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har på de i statsrådsprotokollet anförda skälen funnit sig böra tillstyrka förslaget och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

14:o) I punkt 14 av propositionen har slutligen hemställts, att riksdagen må medgiva, att föreståndaren för Jönköpings tekniska yrkesskola *Johannes Karling* må från och med månaden näst efter den, varunder han efter erhållet entledigande avgått från föreståndarbefattningen, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp av 1,000 kronor, under villkor att Karling från samma tidpunkt erhåller årlig pension från Jönköpings stad med 1,500 kronor och från Jönköpings läns landsting med 500 kronor.

Ang.
pension åt
ingenjören
J. Karling.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förslag har, med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet upplysts, icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

Stockholm den 26 april 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.